

CZU 343.211.3

**PROBLEME ACTUALE PRIVIND UTILIZAREA MIJLOACELOR TEHNICE  
PENTRU OBTINEREA INFORMAȚIILOR ÎN CADRUL EFECTUĂRII  
MĂSURILOR SPECIALE DE INVESTIGAȚII PRIN PRISMA  
RESPECTĂRII DREPTULUI OMULUI**

**Nicolae VASILIȘIN,**

doctorand,

asistent universitar al Catedrei „Activitate specială de investigații

și anticorupție” a Academiei „Ștefan cel Mare” a MAI,

ORCID: 0000-0002-8840-8750

*Rezumat*

*Subiectul autorizării mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor în cadrul măsurilor speciale de investigații apare ca o problemă actuală, reieșind din procedurile existente în legislația națională și necesită atenția respectivă a specialiștilor în domeniul de aplicare a legii.*

*Cuvinte-cheie: mijloace tehnice speciale, măsuri speciale de investigații, autorizare.*

*Summary*

*The subject of the authorization of technical means for obtaining information within the framework of special investigative measures appears as a current problem emerging from the existing procedures in national legislation and requires the respective attention of specialists in the field of law enforcement.*

*Keywords: special technical means, special investigative measures, authorization.*

**„Toate ființele umane se nasc libere și egale în demnitate și în drepturi. Ele sunt înzestrate cu rațiune și conștiință și trebuie să se comporte unele față de altele în spiritul fraternității” [1, art.1]**

Drepturile, libertățile și îndatoririle fundamentale ale omului sunt consfințite în Constituția Republicii Moldova, iar actul istoric pentru toate popoarele și națiunile, conceput ca un ideal comun, este Declarația Universală a Drepturilor Omului adoptată la 10 decembrie 1948, adoptată și proclamată prin Rezoluția 217 A în cadrul celei de-a treia sesiuni a Adunării Generale a Organizației Națiunilor Unite.

Drepturile omului, democrația și statul de drept sunt valori esențiale

ale Uniunii Europene, iar țările care doresc să adere la UE, trebuie să respecte drepturile omului.

„Republica Moldova este un stat de drept, democratic, în care demnitatea omului, drepturile și libertățile lui, libera dezvoltare a personalității umane, dreptatea și pluralismul politic reprezintă valori supreme și sunt garantate” [2, art. 1 alin. (3)].

Afirmațiile făcute de doctrina drepturilor omului continuă să provoace chiar și în prezent dezbateri considerabile cu privire la conținutul, natura și justificarea drepturilor omului, iar problema a ceea ce se înțelege printr-un „drept” este în sine un controversat subiect de dezbateri filosofice continue [3, p. 265].

Problema respectării dreptului omului poate fi identificată și prin prisma legislației Republicii Moldova în domeniul procesului penal și activității speciale de investigații.

Reglementarea vagă a modului de utilizare a mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor în cadrul efectuării măsurilor speciale de investigații constituie una din problemele actuale identificate și interdependente de respectarea dreptului omului în procesul de realizare a obiectivelor procesului penal și activității speciale de investigații. Problema identificată, se manifestă prin lipsa nemijlocită a procedurii distincte privind mijloacele tehnice destinate obținerii informațiilor ce necesită autorizarea în cadrul măsurilor speciale de investigații efectuate pentru realizarea scopului procesului penal și al activității speciale de investigații, deși, Codul de procedură penală și Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații ale Republicii Moldova, la general, reglementează dreptul de utilizare a mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor în cadrul efectuării măsurilor speciale de investigații.

Unele probleme identificate, ce sunt interdependente și care necesită atenția specialiștilor în domeniu de aplicare a legii, sunt:

1. Lipsa cadrului normativ actualizat și desăvârșit în esența certificării, evidenței și utilizării corespunzătoare a mijloacelor tehnice destinate pentru obținerea informațiilor în procesul efectuării activității speciale de investigații.

2. Lipsa procedurii unificate privind autorizarea utilizării mijloacelor tehnice destinate pentru obținerea ascunsă a informațiilor în cadrul efectuării măsurii speciale de investigații.

3. Existența incertitudinii legislative privind necesitatea autorizării în cadrul tuturor măsurilor speciale de investigații a utilizării mijloacelor

tehnice destinate pentru obținerea informațiilor, inclusiv în mod ascuns, în raport cu respectarea dreptului omului .

Pornind de la cele trei probleme prenotate constat o neclaritate a conținutului art. 132<sup>2</sup> alin. (2) din CPP, completat pe parcurs prin sintagma „inclusiv de mijloace tehnice speciale pentru obținerea în secret a informației” și modificat prin excluderea sintagmei „dacă acestea au fost autorizate în modul stabilit de lege”, în raport cu conținutul alin. (5) din art. 18 al Legii privind ASI și anume:

- Legea privind ASI prevede „în procesul efectuării măsurilor speciale de investigații se face uz de sisteme informaționale, de aparate de înregistrare video și audio, de aparate de fotografiat și de filmat, de alte mijloace tehnice, dacă acestea au fost autorizate în modul stabilit de lege” [4, art. 18 alin. (5)];

- Codul de procedură penală prevede „în procesul efectuării măsurilor speciale de investigații, în condițiile prezentului cod, se face uz de sisteme informaționale, aparate de înregistrare video și audio, de aparate de fotografiat și de filmat, de alte mijloace tehnice, inclusiv de mijloace tehnice speciale pentru obținerea în secret a informației” [5, art. 132<sup>1</sup> alin. (2)].

Disensiunile menționate din prevederile ambelor legi puteau fi omise odată cu modificarea art. 132<sup>2</sup> din CPP prin Legea nr.39 din 29.05.2014, discordanță care necesită a fi analizată și înlăturată [6, art. 7].

Cum ar afecta drepturile omului incoincidențele conținutului art. 132<sup>2</sup> alin. (2) din CPP comparat cu conținutul art. 18 alin. (5) din Legea privind ASI și care a fost necesitatea modificării și completării prevederilor art. 132<sup>2</sup> alin. (2) din CPP?

Pentru a identifica răspunsul la întrebarea menționată, urmează să analizăm cadrul normativ ce reglementează utilizarea mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informațiilor, dar și posibilitățile utilizării altor mijloace tehnice, în cadrul efectuării măsurilor speciale de investigații.

Reiterez că, cadrul normativ actualizat și desăvârșit în esența certificării, evidenței și utilizării mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informațiilor în cadrul efectuării măsurilor speciale de investigații, precum și care-va proceduri de utilizare, în ordinea succesivă, a acestor mijloace tehnice prin autorizarea utilizării lor odată cu autorizarea măsurii speciale de investigații, lipsește.

Prin urmare, răspunsul la întrebarea ar fi sau nu necesară certificarea mijloacelor tehnice destinate pentru obținerea informațiilor în procesul

efectuării activității speciale de investigații îl vom putea deduce și din noțiunea „Certificarea” - este o procedură prin care o terță parte (independentă de producător și utilizator) corespunzător împuternicită (acreditată și desemnată) dă o asigurare în scris (Certificat de conformitate) că un produs, serviciu sau sistem de calitate corespunde unor cerințe stabilite în documentele normative [7, art. 2]. Deci, scopul certificării este de a proteja utilizatorul de produse care nu-i satisfac exigențele sau sunt periculoase pentru sănătatea și viața lui ori a persoanelor în privința cărora ele sunt aplicate, precum și pentru protejarea rețelelor de comunicații de utilizarea echipamentelor care le pot deteriora sau produce deranjamente (perturbații nocive).

Similar mecanismului implementat de certificare a echipamentelor radio, echipamentelor terminale de telecomunicații și recunoașterea conformității acestora [8], ar fi oportună reglementarea normativă și a procedurii de certificare a mijloacelor tehnice destinate pentru obținerea informațiilor în procesul efectuării activității speciale de investigații, în special în cadrul efectuării măsurilor speciale de investigații.

De asemenea, evidența și utilizarea corespunzătoare a mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informațiilor și/sau a altor mijloace tehnice utilizate în cadrul activității speciale de investigații urmează a fi efectuate în corespundere cu procedurile viabile.

Utilizarea mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informațiilor, precum și utilizarea altor mijloace tehnice, este prevăzută nemijlocit în legislație [4, art. 18 alin. (5) și 5, art. 132<sup>2</sup> alin.(2)], precum și rezultă din unele prevederi ale secțiunii a 5-a „Activitatea specială de investigații” din CPP, în special din articolele ce reglementează măsurile speciale de investigații autorizate de către judecătorul de instrucție, la demersul procurorului. La fel, prevederile CPP operează cu noțiunile „sisteme informaționale”, „aparate de înregistrare video și audio”, „aparate de fotografiat și de filmat”, „alte mijloace tehnice”, fără a cere autorizarea lor în cadrul efectuării acțiunilor procesuale, cu condiția indicării în actul de consemnare a rezultatelor (procesul-verbal) a mențiunii privind efectuarea, în cadrul realizării măsurii speciale de investigații, a fotografierii, înregistrării audio, utilizarea mijloacelor tehnice, condițiile și modul de aplicare a lor, obiectele față de care au fost aplicate aceste mijloace și rezultatele obținute” [5, art. 132<sup>5</sup> CPP alin. (1) pct. 5)].

Deci, modificarea redacției inițiale a art. 132<sup>2</sup> alin. (2) din CPP prin excluderea din conținut a sintagmei „dacă acestea au fost autorizate în modul stabilit de lege” poate fi percepută ca o lipsă de necesitate în autorizarea

utilizării sistemelor informaționale, aparatelor de înregistrare video și audio, aparatelor de fotografiat și de filmat, a altor mijloace tehnice, inclusiv a mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea în secret a informațiilor în procesul efectuării măsurilor speciale de investigații. Însă, prevederile Codului de procedură penală combat o asemenea percepție prin reglementarea condițiilor pentru efectuarea măsurilor speciale de investigații legate de limitarea drepturilor și libertăților constituționale ale persoanei, de limitarea inviolabilității vieții private a persoanei, pătrunderea în încăpere contrar voinței persoanelor care locuiesc în ea, limitarea secretului corespondenței, convorbirilor telefonice, comunicărilor telegrafice și altor comunicări, precum și în cazul altor acțiuni prevăzute de lege [5, art. 300 alin. (1), art. 301 alin. (1), art. 303], ceea ce presupune că, odată cu autorizarea măsurii speciale de investigații este necesar de a autoriza și utilizarea tehnicii destinate pentru obținerea informațiilor (*fie a tehnicii parte a Clasificatorului mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației, fie a tehnicii care nu este parte a acestui clasificator*).

Consider că, elaborarea procedurii exhaustive privind aplicarea clasificatorului mijloacelor tehnice destinate obținerii informațiilor ce necesită autorizare odată cu măsura specială de investigații ar înlătura coincidențele ce rezultă din conținutul art. 132<sup>2</sup> alin. (2) din CPP comparat cu conținutul art.18 alin. (5) din Legea privind ASI, iar ca rezultat ar consolida valoarea acțiunilor întreprinse în vederea respectării dreptului omului.

Totodată, lipsa completării art.18 alin. (5) din Legea privind ASI cu sintagma „inclusiv de mijloace tehnice speciale pentru obținerea în secret a informației” după exemplul art. 132<sup>2</sup> alin. (2) din CPP, la fel atrage controverse privind posibilitatea sau imposibilitatea utilizării mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației în procesul efectuării măsurii speciale de investigații autorizate în afara urmăririi penale.

Legislația actuală nu face claritate asupra utilizării întregului clasificator de mijloace tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației care necesită și care nu necesită autorizarea lor odată cu autorizarea măsurii speciale de investigații.

În contextul menționat, necesitatea includerii în actul de dispoziție prin care se autorizează măsura specială de investigații a autorizării și mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informațiilor și/sau a altor mijloace tehnice apare ca un element indispensabil de recunoașterea procedurală inerentă și netăgăduită a rezultatelor dobândite, în calitate de probe.

În opinia mea și Regulamentul cu privire la importul, exportul, proiectarea producerea și comercializarea mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației și Clasificatorul mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației (în continuare – Regulament și Clasificator) necesită a fi actualizat și/sau înnoit [9].

Anume Regulamentul prenotat clar definește „La mijloace tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației (în continuare – mijloace tehnice speciale) sunt atribuite mijloace tehnice și/sau program, proiectate, modificate sau programate pentru captarea, obținerea, interceptarea, culegerea, ascultarea, înregistrarea și transmiterea semnalelor informaționale de natură sonoră, vizuală, electromagnetică sau de altă natură, inclusiv din rețelele de comunicații electronice, în scopul obținerii accesului ascuns la informația străină” [9, pct. 2].

Respectiv, din prevederile Legii [4, art. 7 alin. (2)], precum și din prevederile Regulamentului [9, pct. 3 lit. a), pct. 4, pct. și pct. 8] rezultă că, achiziționarea mijloacelor tehnice speciale, cum ar fi: aparate de înregistrare video și audio, de fotografiat și alte mijloace tehnice moderne pentru obținerea în secret a informației îi revine numai subdiviziunilor specializate ale Ministerului Afacerilor Interne, Centrului Național Anticorupție și Serviciului de Informații și Securitate ale Republicii Moldova. Autorităților menționate, care fac parte din Comisia republicană de expertiză a mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației, le revine și soluționarea litigiilor privind atribuirea mijloacelor tehnice la categoria mijloacelor tehnice speciale.

Clasificatorul mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației [9, anexa nr. 2] la fel ne face o claritate în ce privește delimitarea mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației de alte mijloace tehnice pentru obținerea informațiilor ce se utilizează în activitatea subiecților activității speciale de investigații. Însă, lipsa procedurii normative unificate privind autorizarea în cadrul efectuării tuturor măsurilor speciale de investigații a întregului clasificator prenotat al mijloacelor tehnice speciale ar însemna aplicarea aleatorie și necontrolată a acestor mijloace tehnice. Această afirmație rezultă și din activitatea practică, în procesul căreia, la autorizarea măsurii speciale de investigații, în dispozitivul actului emis se omite includerea autorizării utilizării mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor.

Indicarea inechivocă a condițiilor de autorizare în cadrul măsurilor speciale de investigații a mijloacelor tehnice necesare pentru utilizare (re-

ieșind din clasificatorul aprobat) ar fi ca o soluție de înlăturare a incertitudinii legislative privind necesitatea autorizării mijloacelor tehnice destinate pentru obținerea informațiilor sau lipsa ei în cadrul măsurilor speciale de investigații.

Deși, toate măsurile speciale de investigații, în funcție de clasificarea lor după modul de autorizare, în esența obiectivelor urmărite, aduc atingere drepturilor și libertăților omului, trebuie de menționat că anume aceste ingerințe temporare (*limitarea temporară a drepturilor și libertăților persoanei*) primesc legalizarea legislativă doar în scopul realizării obiectivelor prevăzute în Lege [4, art. 2] și în CPP [5, art. 1 alin. (2)]. Anume ideea enunțată atrage după sine concluzia necesității autorizării odată cu măsura specială de investigații și a mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor, dacă este nevoie de utilizarea acestei tehnici. Or, neincluderea autorizării mijloacelor tehnice în dispozitivul actului prin care se autorizează măsura specială de investigații, în cazul necesității utilizării mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor, ar însemna temei de contestare a rezultatelor obținute prin mijloace tehnice, fiindcă limitarea temporară a drepturilor și libertăților persoanei, în esența măsurii efectuate, presupune valorificarea informației obținute anume prin intermediul mijloacelor tehnice.

Opinia includerii în actele pentru obținerea autorizării măsurilor speciale de investigații a mențiunii privind autorizarea utilizării mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor este împărtășită și de către cercetătorii autohtoni Victor Mîrzac și Boris Glavan. În Nota privind Activitatea specială de investigații cercetătorii indicați menționează „...în cadrul perfectării documentelor pentru obținerea autorizărilor respective privind efectuarea măsurilor speciale de investigații, în textul acestora neapărat trebuie să fie incluse (pentru a fi autorizate) și denumirile concertate ale tuturor mijloacelor tehnice care urmează a fi utilizate pentru documentarea măsurilor speciale concrete pentru care se solicită autorizarea. În caz contrar, în opinia noastră, rezultatele obținute la aplicarea mijloacelor tehnice ar putea fi contestate și invalidate...”. Aceeași afirmație o regăsim la autorii menționați și în monografia „Utilizarea mijloacelor tehnice în activitatea specială de investigații” [10].

La problematica identificată și împărtășită, referitor la afirmația autorilor menționați „inclusiunea denumirilor concertate ale tuturor mijloacelor tehnice care urmează a fi utilizate pentru documentarea măsurilor speciale de investigații”, ași face o remarcă privind oportunitatea includerii în actele de autorizare a denumirilor concrete ale tuturor mijloacelor tehnice. În acest sens, consider că, în actul de autorizare a măsurii speciale de investi-



gații, suficient ar fi indicarea obligatorie a mențiunii cu privire la autorizarea utilizării mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor.

Totodată, spectrul activității speciale de investigații nu se reduce doar la efectuarea măsurilor speciale de investigații. Adică, utilizarea mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor pot fi permise ofițerului de investigații, în limita competenței, de către conducătorul subdiviziunii specializate în efectuarea activității speciale de investigații pentru a colecta informații necesare ce caracterizează persoanele verificate în scopul prevăzut de lege [4, art. 7 alin. (3)].

Însă, o părere prestabilită privind obligativitatea autorizării în afara efectuării măsurilor speciale de investigații a altor mijloace tehnice decât cele special destinate pentru obținerea ascunsă a informațiilor ar fi una greșită deoarece utilizarea sistemelor informaționale, aparatelor de înregistrare video și audio, aparatelor de fotografiat și de filmat, precum și altor mijloace tehnice este un drept care rezultă din normele legislative ce reglementează nemijlocit atribuțiile funcționale ale autorităților din care fac parte subdiviziunile specializate – subiecte ale activității speciale de investigații, de exemplu Poliția [11, art. 25 alin. (5) punctele 7), 28), 29)].

Reiterez că, prin efectuarea măsurilor speciale de investigații sunt limitate temporar drepturile și libertățile persoanei iar utilizarea mijloacelor tehnice în cadrul realizării acestor măsuri necesită autorizarea. Când privește executarea altor atribuții funcționale în cadrul activității speciale de investigații consider că ar fi suficient permisiunea dată ofițerului de investigații de către conducătorul subdiviziunii specializate, în limita competenței, de a utiliza mijloacele tehnice pentru obținerea informațiilor fără a recurge la procedurile stabilite pentru măsurile speciale de investigații.

Prin urmare, excluderea din prevederile art. 132<sup>2</sup> alin. (2) al CPP a sintagmei „dacă acestea au fost autorizate în modul stabilit de lege”, în esență, nu exonerează participanții cu drept de emiteră a actelor procedurale de obligația includerii în dispozitivul actului prin care se autorizează măsura specială de investigații a autorizării și mijloacelor tehnice necesare pentru obținerea informațiilor.

O altă necunoscută ce ar rezulta din concluzia efectuată și care urmează a fi studiată este modalitatea delimitării clasificatorului mijloacelor tehnice, inclusiv speciale, reieșind din competențele atribuite prin lege la autorizarea măsurilor speciale de investigații.

Reieșind din competențele atribuite la autorizarea măsurilor speciale de investigații, în lipsa unui clasificator al mijloacelor tehnice pentru obține-



rea informațiilor inerente de măsurile speciale de investigații este dificil de a efectua o delimitare a mijloacelor tehnice, inclusiv a celor special destinate pentru obținerea ascunsă a informațiilor. Deși, autorizarea unor mijloace tehnice pentru obținerea informațiilor rezultă din conținutul nemijlocit al măsurilor speciale de investigații [5, art. art. 132<sup>6</sup>, 132<sup>7</sup>, 132<sup>8</sup>, 132<sup>10</sup>, 134, , 134<sup>1</sup>, 134<sup>2</sup>, 134<sup>3</sup>, 132<sup>4</sup>], acest fapt nu înseamnă că există o claritate normativă privind modul de autorizare de către procuror ori de către conducătorul subdiviziunii specializate a utilizării mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor în cadrul măsurilor speciale de investigații care fac excepție de la procedurile stabilite pentru măsurile cu autorizarea judecătorului de instrucție.

În articolul (Particularitățile măsurii speciale de investigații „urmărirea vizuală”), autorul Alexandru Cicala a concluzionat că „...utilizarea mijloacelor tehnice pentru realizarea unor măsuri speciale de investigație reprezintă o restricționare a drepturilor și libertăților persoanelor și poate fi realizată doar cu permisiunea și controlul judecătorului de instrucție”. Totodată, autorul menționat indică „Din punct de vedere practic, consider cu convingere că realizarea măsurii speciale de investigații urmărirea vizuală în lipsa utilizării mijloacelor tehnice, pe alocuri poate deveni ineficientă și rezultatele care vor fi acumulate nu vor reflecta o imagine clară a evenimentelor petrecute” [12].

Astfel, lipsa clasificatorului al mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor inerent de măsurile speciale de investigații induce la concluzii contradictorii privind conexiunea directă a mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor cu restricționarea drepturilor și libertăților persoanelor, care necesită permisiunea și controlul judecătorului de instrucție.

În opinia mea, conexiunea mijloacelor tehnice de obținere a informațiilor urmează a fi efectuată nemijlocit cu măsurile speciale de investigații autorizate în corespundere cu legislația – element indispensabil pentru obținerea informațiilor necesare realizării obiectivelor prevăzute în Lege [4, art. 2] și în CPP [5, art. 1 alin. (2)]. În esența obiectivelor urmărite, toate măsurile speciale de investigații, aduc ingerințe temporare drepturilor și libertăților omului, în legătură cu care fapt, legiuitorul a impus condiția autorizării măsurilor speciale de investigații indiferent de categoria competențelor atribuite.

Ar fi eronată percepția necesității autorizării utilizării mijloacelor tehnice destinate obținerii informațiilor, inclusiv a celor destinate obținerii în ascuns a informațiilor, doar în cazul măsurilor cu autorizarea judecătorului de instrucție. Această confuzie ar dispărea odată cu includerea în dispoziți-

vul actului prin care se autorizează măsura specială de investigații de către procuror ori de către conducătorul subdiviziunii specializate a autorizării mijloacelor tehnice necesare pentru obținerea informațiilor. Or, imposibilitatea utilizării tehnicii de documentare video, foto și audio, etc, în cadrul măsurilor speciale de investigații, în era dezvoltării avansate a tehnologiei de obținere și prelucrare a informațiilor, prin prisma materialelor și informațiilor care pot fi obținute (înregistrări video și/sau audio, fotografiile și copii de pe documente, etc), ar face ca rezultatele măsurilor speciale de investigații autorizate de către procuror ori autorizate de către conducătorul subdiviziunii specializate să reprezinte caracterul lor ineficient și/sau inutil, în aspect probatoriu.

În exercitarea drepturilor și libertăților sale, fiecare persoană este supusă numai îngrădirilor stabilite de lege în scopul exclusiv al asigurării recunoașterii și respectului drepturilor și libertăților celorlalți și în vederea satisfacerii cerințelor juste ale moralei, ordinii publice și bunăstării generale, într-o societate democratică [1, art. 29 alin. (2)].

Constituția Republicii Moldova reglementează restrângerea exercițiului unor drepturi sau al unor libertăți ale omului cu condiția neadmiterii restrângerii drepturilor proclamate în articolele 20-24 din Constituție [2, art. 54]. Prin urmare, utilizarea mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor în cadrul tuturor măsurilor speciale de investigații nu contravine Legii supreme a societății și a statului Republica Moldova, dar apare ca o necesitate orientată pentru asigurarea securității naționale, a ordinii publice, prevenirii infracțiunilor, protejării drepturilor, libertăților și demnității altor persoane și împiedicării divulgării informațiilor confidențiale, în condițiile stabilite. Totodată, autorizarea mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor în cadrul măsurilor speciale de investigații, nu restrânge exercitarea unor drepturi sau libertăți cum ar fi: accesul liber la justiție; prezumția nevinovăției; neretroactivitatea legii; drepturile fiecărui om de a-și cunoaște drepturile și îndatoririle; dreptul la viață și la integritatea fizică și psihică [2, articolele 20-24].

În contextul menționat, este important de a nu trece cu vederea necesitatea reglementării normative a categoriilor de mijloace tehnice destinate pentru obținerea informațiilor ce pot fi autorizate în cadrul măsurilor speciale de investigații, astfel, încât să nu depășească posibilitățile tehnice din dotare, precum și să se încadreze în limita necesară realizării obiectivelor ce rezultă din scopul nemijlocit al măsurilor speciale de investigații. În acest context, ar fi rațional elaborarea de către fiecare subiect (autoritate) al acti-

vității speciale de investigații a Nomenclatorului standard de dotare a subdiviziunilor specializate din subordine cu mijloace tehnice speciale, precum și cu alte mijloace tehnice destinate pentru obținerea informațiilor, ceea ce va asigura, în permanență, dezvoltarea capacităților funcționale, dar și va institui mecanismul viabil de evidență și control al utilizării conform destinației a mijloacelor tehnice din dotare.

În temeiul celor constate, luând în considerație competențele atribuite unor subiecți prin Legea nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații, consider oportun ca Ministerul Afacerilor Interne, Centrul Național Anticorupție și Serviciul de Informații și Securitate ale Republicii Moldova să inițieze proceduri de revizuire, actualizare și/sau elaborare a cadrului normativ în esența certificării, evidenței și utilizării mijloacelor tehnice destinate pentru obținerea informațiilor în procesul efectuării activității speciale de investigații, excluzând incertitudinile legislative existente în ce privește autorizarea în cadrul tuturor măsurilor speciale de investigații a posibilităților de utilizare a mijloacelor tehnice destinate pentru obținerea informațiilor, inclusiv în mod ascuns.

Concluzionez că soluționarea juridico-practică a problemei abordate privind autorizarea în cadrul tuturor măsurilor speciale de investigații a mijloacelor tehnice pentru obținerea informațiilor reprezintă o necesitate actuală, inclusiv pentru anticiparea și eliminarea posibilelor abuzuri, ce pot afecta drepturile și libertățile omului.

### **Referințe bibliografice**

1. Declarația universală a drepturilor omului nr. 12 din 10.12.1948, adoptată și proclamată de Adunarea generală a O.N.U. prin Rezoluția 217 A (III) din 10 decembrie 1948, publicată la 30.12.2998 în Tratatul Internațional nr. 1 art.12.
2. Constituția Republicii Moldova din 29.07.1994, publicată la 29.03.2016 în Monitorul Oficial nr. 78 art.140, cu modificările și completările efectuate la ziua de 1 noiembrie 2022.
3. Malcom Shaw (2008). International Law (ed. 6th ed.). Leiden: Cambridge University Press. ISBN 978-0-511-45559-9, p. 265.
4. Legea Republicii Moldova nr. 59 din 29.03.2012 privind activitatea specială de investigații, publicată la 08.06.2012 în Monitorul Oficial nr. 113-118 art.373, cu modificările și completările efectuate la ziua de 1 noiembrie 2022.

5. Codul Republicii Moldova nr. 122 din 14.03.2003 de procedură penală, publicat la 05.11.2013 în Monitorul Oficial nr. 248 – 251 art. 699, cu modificările și completările efectuate la ziua de 1 noiembrie 2022.
6. Legea Republicii Moldova nr. 39 din 29.05.2014 pentru modificarea și completarea Codului de procedură penală al Republicii Moldova nr. 122 - XV din 14 martie 2003, publicată la 27.06.2014 în Monitorul Oficial nr. 169-173 art. 377.
7. Legea Republicii Moldova nr. 235 din 01.12.2011 privind activitățile de acreditare și de evaluare a conformității, publicată la 07.03.2011 în Monitorul Oficial nr. 46-47 art. 136, cu modificările și completările efectuate la ziua de 1 noiembrie 2022.
8. Reglementarea Tehnică „Echipamente radio, echipamente terminale de telecomunicații și recunoașterea conformității acestora”, aprobată prin Hotărârea Guvernului nr. 1274 din 23.11.2007. care este armonizată cu Directiva europeană R&TTE 1999/5/CE.
9. Regulamentul cu privire la importul, exportul, proiectarea producerea și comercializarea mijloacelor tehnice speciale destinate pentru obținerea ascunsă a informației și a Clasificatorului mijloacelor tehnice speciale pentru obținerea ascunsă a informației, aprobate prin Hotărârea Guvernului Republicii Moldova nr. 100 din 09.02.2009, publicat la 20.02.2009 în Monitorul Oficial nr. 37-40 art.164, cu modificările și completările efectuate la ziua de 1 noiembrie 2022.
10. Note privind activitatea specială de investigații/ Victor Mîrzac, Boris Glavan; Academia „Ștefan cel Mare”, Chișinău-2018, p. 37;
11. Utilizarea mijloacelor tehnice în activitatea specială de investigații/ Victor Mîrzac, Boris Glavan; Academia „Ștefan cel Mare”, Chișinău-2014, pag.20.
12. Legea Republicii Moldova nr. 320 din 27.12.2012 cu privire la activitatea Poliției și statutul polițistului, publicată la 01.03.2013 în Monitorul Oficial nr. 42-47 art.145, cu modificările și completările efectuate la ziua de 1 noiembrie 2022.
13. Particularitățile măsurii speciale de investigații „urmărirea vizuală”/ Alexandru Cicala, CZU 343.132, Revista Națională de Drept nr. 3(245), 2001, p. 55.